

syn til opbygning af et mere solidt landekendskab for at kunne gå ind i bistandssamarbejdet på en mere effektiv og kvalitativ måde. Med vægt på kvindeaspekterne er det nødvendigt at opbygge en større og mere nuanceret viden om forhold som bestemmer kvinders deltagelse i de enkelte lande, f.eks. om

- kønsarbejdsdelingen og dens økonomiske, sociale og kulturelle betydninger,
- kønsdimensionen i adgang til de produktive ressourcer, f.eks. adgang til jord og lønarbejde,
- kvinders rettigheder (juridiske og de facto),
- organisationsstrukturer, og
- autoritære strukturer, f.eks. hvem der reelt tager beslutninger, og hvem der er meningsdannere.

I første omgang vil det være et spørgsmål om at undersøge hvad der findes af viden, og hvilken viden der konkret er brug for. Men da fatigdomsorienteret og kvindeorienteret udvikling er langsigtede processer, vil der samtidigt være brug for en konstant revurdering af erfaringer og viden for at sikre et kvalitativt og effektivt bistandssamarbejde.

Der er – med udgivelsen af Danidas handlingsplan for udviklingsbistand til kvinder – udarbejdet retningslinier for, hvordan kvindeaspekterne kan inddrages i bistandssamarbejdet. Men der må også lægges vægt på at disse retningslinier bliver indarbejdet i alle led i bistandssamarbejdet samt i øvrige handlingsplaner.

Med en landeafgrænsning vil der nødvendigvis være et fravalg af lande og områder, hvor det ville være relevant at fortsætte et bistandssamarbejde – især med hensyn til miljø, kvinder og menneskerettigheder. Samtidigt med at Danida således koncentrerer bistandsindsatsen på færre lande, vil der være brug for at styrke samarbejdet med de private organisationer.

Ligeledes bør der samarbejdes med andre officielle bistandsorganisationer om en fordeling af samarbejdslande for at undgå en større koncentration af bistandsorganisationer i samme land. Endelig bør det medtages, at det ikke kun er Danmark der skal foretage et landevalg. Modtagerlandene skal også vælge Danmark og dermed dansk bistandspolitik. Derfor må der lægges vægt på en dialog med samarbejdslandet om principperne for og konsekvenserne af et udviklingssamarbejde med Danmark.